

Frågor och svar från forum Träffa balansmarknad 2023-06-22

Nedan är sammanställning av frågor med tillhörande svar som ställdes i chatten under det digitala mötet.

Fråga 1: Ser Svenska kraftnät att prisprognosen för FCR-D kommer att ligga på samma nivå som man idag kan utläsa på Mimer?

Prisutvecklingen för stödtjänster innebär stora osäkerheter och beror på hur elpriset och marknaden utvecklar sig i en föränderlig värld. Se presentationsmaterial för Svenska kraftnäts bedömning av uppskattat utfallsrum för kostnader för reserver samt information kring utbud och efterfrågan.

Fråga 2: Hur många batterier har marknaden användning för och hur många är anslutna idag?

Se sida 12 i presentationsmaterialet gällande summa förkvalificerad volym per teknologi. Kraven för de olika produkterna är teknikneutrala och vi ser att batterier kan vara med och bidra på flera av våra marknader. I presentationsmaterialet presenteras hur prognosen för efterfrågan för de olika marknaderna ser ut framöver. Växande marknader totalt sett betyder att det behövs ett större utbud generellt. Det är svårt att säga hur många batterier marknaden har användning för eftersom det exempelvis beror på hur mycket kapacitet från andra kraftslag som deltar på våra marknader.

Fråga 3: Hur ser Svenska kraftnät på behovet av mFRR och aFRR om/när störningsreserven och effektreserven avvecklas?

Svenska kraftnät har inom ramen för regeringsuppdraget om att stärka försörjningstryggheten i energisektorn (I2022/02319) beskrivit att det finns behov av effektreserv även efter nuvarande avtal löper ut. FRR ersätter inte behov av effektreserv. Vad gäller störningsreserv finns en koppling mellan denna och mFRR kapacitetsmarknad på sikt. Långsiktigt ska mFRR och aFRR tillsammans kunna hantera största felfall och 99 % av statistiska obalanser, men idag är störningsreserven en förutsättning för att upprätthålla driftsäkerhet. Störningsreserv bidrar även med andra förmågor utifrån tillstånd utanför normaldrift. Svenska kraftnäts rapporter återfinns via länkarna nedan.

[Utvidgning av effektreserven \(svk.se\)](https://svk.se/utvidgning-av-effektreserven)

[Framtidens kapacitetsmekanism för att säkerställa resurstillräcklighet på elmarknaden \(svk.se\)](https://svk.se/framtiden-kapacitetsmekanism-for-att-sakerstalla-resurstillracklighet-pa-elmarknaden)

Fråga 4: Påverkar driftstörningen som skedde 26 april hur ni ser på behovet av stödtjänster och bör inte det största dimensionerade felet (N-1 felfallet) uppdateras?

Upphandlingsvolymerna definieras utifrån den legala metod för dimensionering som godkänts av de nordiska tillsynsmyndigheterna. Enligt metoden ska FCR-D dimensioneras utifrån referensincidenten, som ska beräknas utifrån N-1-felfallet, dvs. den största enskilda förändringen av effekt som är förväntad vid en störning. Vid några tillfällen har större fel än referensincidenten inträffat. Dessa har bedömts vara exceptionella händelser, och i dagsläget har de nordiska TSO:erna inte någon avsikt om att uppdatera den legala metoden av referensincident för att inkludera dessa typer av fel där flera olika händelser inträffar.

Fråga 5: Var finns det information om kostnad, tid och process för förkvalificering?

All information om förkvalificering återfinns på Svenska kraftnäts hemsida via länken nedan.

<https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/forkvalificering/>

Fråga 6: Kombinationen av kostnads- och volymprognos per produkt ger implicit en prognos för framtida snittmarknadspris. Är det inte ganska olämpligt att Svenska kraftnät uttalar sig om en framtida pristiro, det är väl marknadens uppgift?

Det stämmer att det inte är Svenska kraftnäts roll att ge prisprognoser. Däremot anser Svenska kraftnät att vi har i uppgift att bidra till god transparens, tydliggöra förutsättningarna på marknaderna och att förklara vad som kan driva utvecklingen av priser (både utbud och efterfrågan). Notera ett stort utfallsrum i övergripande prognos som presenterades på mötet.

Fråga 7: Ser Svenska kraftnät att behovet av mFRR och aFRR kommer öka vid implementationen av flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod? Är detta en drivande faktor i den ökning av upphandlad kapacitet som presenterades tidigare i mötet?

Det finns inte någon sådan direkt koppling/beroende.

Fråga 8: Ungefär hur stor andel av förkvalificeringarna utgörs av resurser som inte tidigare varit godkända att leverera stödtjänster?

Under 2023 utgjordes cirka 40 % av antalet godkända förkvalificeringar av resurser som inte tidigare levererat stödtjänster.

Fråga 9: Hur stor en andel utgör förkvalificeringen av det totala (uppskattade) behovet?

Se sida 21 i presentationsmaterialet förkvalificerad kapacitet jämfört med indikativ efterfrågan. Notera dock att det här inte ger en bild av hur den *faktiska budvolymen* ser ut. Många resurser är förkvalificerade för flera produkter men inte kan offereras på alla marknader de är förkvalificerade för samtidigt. Utöver det här är många resurser inte alltid tillgängliga, utan beroende av exempelvis väder.

Fråga 10: Är det relevant att förkvalificera mer? Kommer priset gå ned som följa av det överkvalificerade behovet?

Se svar på fråga 9.

Fråga 11: Hur stora volymer är dubbel och trippelkvalificerat?

En stor del av resurserna, framför allt vattenkraft, är förkvalificerade för flera produkter. Vi har ingen statistik att presentera över hur stor andel detta gäller.

Fråga 12: Verkar omkvalificeringarna generellt fallera eller godkännas?

Hittills har omkvalificeringarna inte inneburit en minskning i utbud. Aktörerna har kunnat visa på godkänd kravbild.

Fråga 13: Någon kommentar till att "Thermal" i stort sätt har försvunnit senaste två åren? (hänvisning till sida 12 i presentationsmaterial gällande marknadsandel per teknologi och månad)

Resurser från kategori Thermal (kraftvärme, värmekraft, kondenskraft) har inte försvunnit de senaste två åren. Andelen förkvalificerad kapacitet från andra kraftslag har däremot ökat de senaste åren, därför har andelen förkvalificerad kapacitet från Thermal minskat. Detta betyder alltså inte att volymen (MW) Thermal har minskat.

Fråga 14: I presentationsmaterialet framgår det att CONS under Q2 2022 ökade sina marknadsandelar rejält för att sedan minska. Vad drev detta? (hänvisning till sida 12 i presentationsmaterial gällande marknadsandel per teknologi och månad).

Den totala förkvalificerade volymen har ökat för alla kraftslag, till exempel har det tillkommit förkvalificerad vindkraft det senaste året. Detta gör att andelen resurser från exempelvis CONS (förbrukning) minskar.

Fråga 15: I beskrivning av FFR står det att uthållighet är 30s alternativt 5s. Förkvalificerar man för antingen det ena eller det andra?

Man förkvalificerar sig för antingen 5s eller 30s uthållighet. Läs gärna mer om kraven för FFR på Svenska kraftnäts sida om förkvalificering via länken nedan.

<https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/forkvalificering/>

Fråga 16: Hur "övertecknad" kan varje balansmarknadsslag vara enligt Svenska kraftnät? Om behovet av FFR exempelvis är 100 MW och vi idag övertecknar - hur mycket mer kan förkvalificeras?

Det finns inga sådana gränser. Notera att produkten FFR handlas genom en årlig upphandling. Mer information återfinns via länken nedan.

<https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/om-olika-reserver/ffr/bidra-med-ffr/>.

Fråga 17: Finns det statistik på hur mycket som budas in i förhållande till behovet?

Svenska kraftnät publicerar ingen sådan buddata, varken enskild eller aggregerad. Därmed publiceras inte heller någon sådan statistik.

Fråga 18: Kan samma resurs delta på flera marknader samtidigt? Exempelvis FCR och FFR.

Det är möjligt att vara förkvalificerad för att delta på flera marknader med samma resurs. För att vara med på flera marknader samtidigt måste man säkerhetsställa att man har tillgänglig kapacitet och energi för att leverera det man har sålt på samtliga marknader.

Fråga 19: Varför är det nästan ingen BESS i FCR-N?

Ur ett tekniskt perspektiv är det generellt möjligt att använda BESS (batterilager) för leverans av FCR-N. Det är upp till marknadens aktörer att besluta var man väljer att delta med sina resurser.

Fråga 20: Hur ser ni att 15 minuters avräkning kommer att påverka utbud och efterfrågan på stödtjänstmarknader?

När alla europeiska länder har samma avräkningsperiod för obalanser är det till exempel möjligt att utbyta reglerkraft inom Europa via plattformarna MARI och PICASSO. Detta gynnar konkurrensen och bör generera lägre kostnader för stödtjänster. Det kommer även resultera i lägre kostnader på grund av minskningen av de strukturella obalanser som finns vid övergången till varje ny drifttimme.

Angående FCR arbetar Svenska kraftnät med att analysera påverkan av införande av 15 minuter för intradag, balanseringen och balansavräkningen. Svenska kraftnät kommer informera branschen framöver vad som kommer att gälla kring FCR. Läs mer om 15 minuters tidsupplösning via länken nedan.

[15 minuters tidsupplösning | Svenska kraftnät \(svk.se\)](#)